

# Mozambique ved en Korsvej



Kampen om  
magten og  
ressourcerne

Ulandslandsfagligt Selskab,  
7. januar 2014

# Præsentation i 5 punkter:

1. Mozambique - mellem krig og fred?
2. Mozambique - enhedspartisystem eller demokrati?
3. Mozambique - naturressourcer: forbandelse eller velsignelse?
4. Hvad vej vil det gå?
5. Hvad gør Danmark?

# Mozambique - mellem krig og fred?

- Fredsaftale fra 1992 - vellykket
- Fra april 2013: jævnlige væbnede sammenstød og angreb
- Hvorfor **genopblusser** den væbnede konflikt nu?:
  - Renamo er magteløs over for Frelimos politiske dominans og kontrol med staten
  - Renamo får ikke del i den økonomiske vækst og udbyttet fra naturressourcer
  - Dhlakama tænker stadig som militær leder
- **Løsning:** politisk dialog og forhandlinger og åbning af det politiske rum
- **Muligt perspektiv:** halvpermanent og geografisk begrænset væbnet konflikt – lavintensitet konflikt



# Mozambique - enhedspartisystem eller demokrati?



- **Kommunalvalget** den. 20. november:
  - Sejr til oppositionen MDM
  - Utilfredshed med Frelimo
  - Ikke fredelige, lidet transparente og ikke særlig retfærdige valg.
- **Resultat:** styrker oppositionen og reformkræfterne i Frelimo.
- **Frelimo:**
  - Intern magtkamp skærpet
  - Chilubasyndromet
  - Magtbalancen fra den 10. kongres ændret.

## Nøglespørgsmål:

- Vil reformfløjen i Frelimo sætte sig igennem ved valg af præsidentkandidat?
- Vil MDM etablere sig som det største oppositionsparti på nationalt plan?
- Kommer Renamo tilbage på den politiske spillebane?



# Mozambique - naturressourcer: forbandelse eller velsignelse?

- Kan udvindingsindustrien bidrage **inklusiv vækst**?
- **Nøglefaktorer:**
  - Gennemsigtighed i forvaltningen
  - Beskatning
  - Links til resten af økonomien



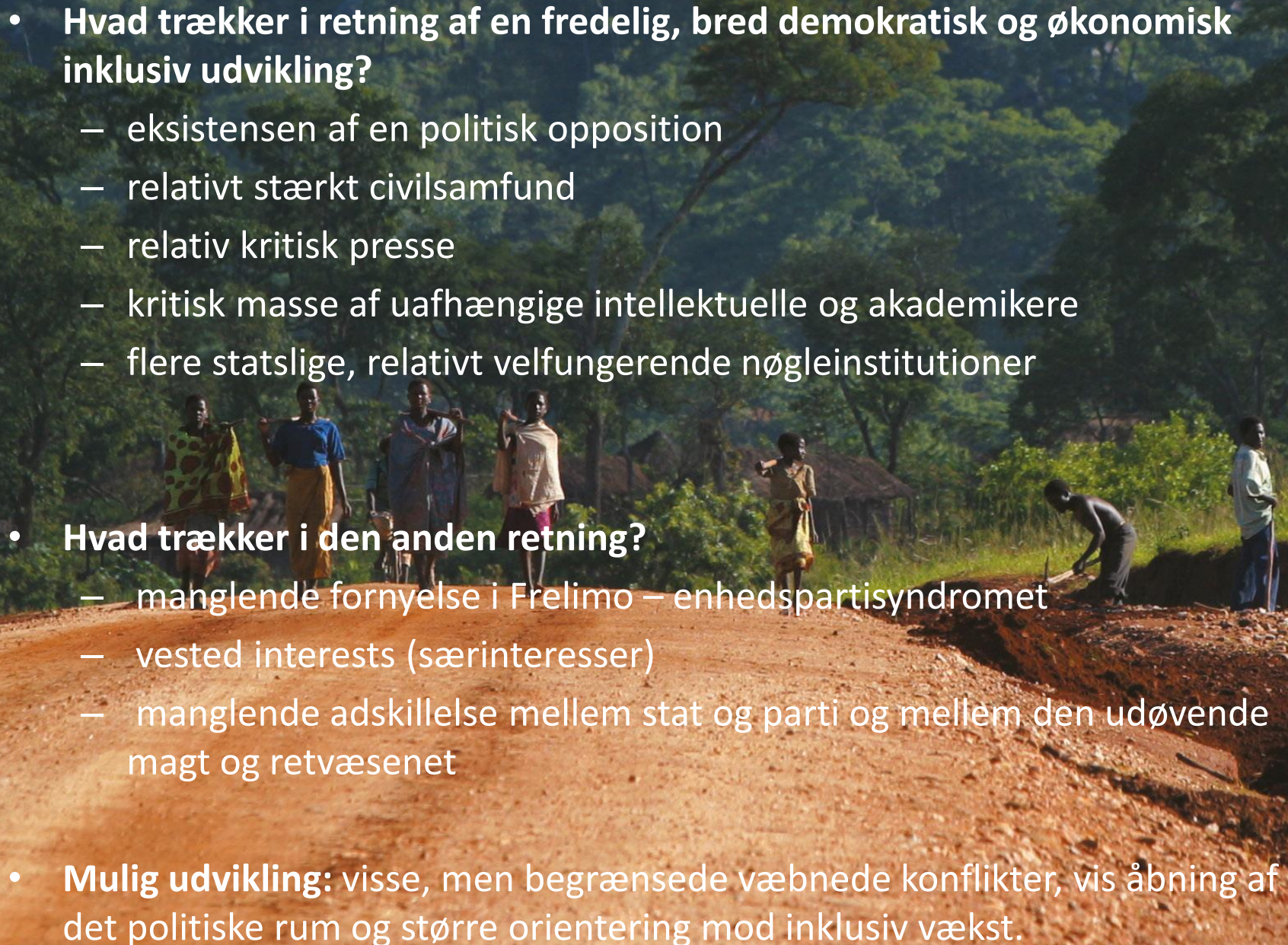
# Hvilke kræfter/aktører er på spil?

- **På den ene side:**
  - Elitens og partiets interesser
  - Uklare politikker
- **På den anden side:**
  - Civilsamfund, kritisk presse
  - Internationale institutioner og mekanismer (ex. EITI), visse donorer
  - Visse nationale institutioner

**Muligt perspektiv:** fortsat gråzoner i forvaltningen af naturressourcerne



# Hvor er Mozambique på vej hen?

- **Hvad trækker i retning af en fredelig, bred demokratisk og økonomisk inklusiv udvikling?**
    - eksistensen af en politisk opposition
    - relativt stærkt civilsamfund
    - relativ kritisk presse
    - kritisk masse af uafhængige intellektuelle og akademikere
    - flere statslige, relativt velfungerende nøgleinstitutioner
  - **Hvad trækker i den anden retning?**
    - manglende fornyelse i Frelimo – enhedspartisyndromet
    - vested interests (særinteresser)
    - manglende adskillelse mellem stat og parti og mellem den udøvende magt og retvæsenet
  - **Mulig udvikling:** visse, men begrænsede væbnede konflikter, vis åbning af det politiske rum og større orientering mod inklusiv vækst.
- 

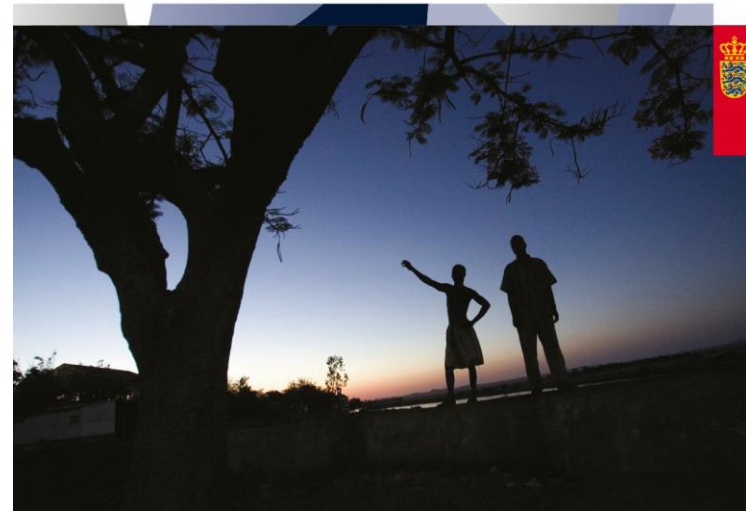


# Hvad støtter Danmark?

- Inklusiv vækst
- Åbenhed, bekæmpelse af korrupsion og god forvaltning af offentlige midler
- God forvaltning af naturressourcerne
- Bredt og stærkt civilsamfund
- Stærke privatsektororganisationer
- Offentlighedslov og uafhængig presse
- Uafhængigt retsvæsenet

**Løbende dialog med regeringen i koordination med nordiske lande, EU og G19.**

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF DENMARK  
**DANIDA** INTERNATIONAL DEVELOPMENT COOPERATION



**DENMARK-MOZAMBIQUE  
PARTNERSHIP POLICY  
2012-2015**

## Udfordringer i et nyt scenarie:

- Mange **nye aktører** stærkt på banen: BRICS+ med helt andre dagsordener.
- **Kort tidshorisont:** 8-10 år tilbage for donorerne i Mozambique - så har landet selv tilstrækkelige midler.
- **Fastholde nøglespørgsmål på udviklingsdagsordenen** i vores egen bistand og i dialog med regeringen (den kommercielle dagsorden trænger sig på).
- **Hvad nu?**
  - Spidse blyanten: fokusere og målrette indsatserne på **strategisk vigtige** indsatser og nationale institutioner og organisationer
  - Identificere rette **alliancepartnere** blandt donorer og internationale organisationer.

Tak for opmærksomheden!

*Kanimambo!*

